

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020

“Τα πρώτα αποτελέσματα και οι προκλήσεις εφαρμογής του”

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020

Το **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020**
εγκρίθηκε το Δεκέμβριο του 2015
και ανέρχεται στα **4,7 δις κοινοτικής συμμετοχής,**
που μαζί με την εθνική και την ιδιωτική συμμετοχή θα
κινητοποιήσει συνολικούς πόρους
της τάξης των **6 δις ευρώ.**

Στρατηγικοί στόχοι του ΠΑΑ:

η **οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική** αειφορία και ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα και των αγροτικών περιοχών της χώρας μας.

Οι στρατηγικοί αυτοί στόχοι εξειδικεύονται σε

πέντε βασικές επιχειρησιακές προτεραιότητες,

τις οποίες υπηρετούν **τα μέτρα και δράσεις πολιτικής** του ΠΑΑ.

1^η επιχειρησιακή προτεραιότητα

Η ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας και η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού

που υπηρετείται από δύο βασικές κατηγορίες μέτρων του νέου ΠΑΑ:

- **Εκκίνηση επιχειρήσεων** στο γεωργικό και μη γεωργικό τομέα (start up) με εμβληματική τη δράση των **Νέων Γεωργών**
- **Επαγγελματική Κατάρτιση** σε συνδυασμό με τις λοιπές **δομές υποστήριξης των παραγωγών** (συμβουλευτικές υπηρεσίες, συνεργασία για την προώθηση της καινοτομίας, κλπ)

2^η επιχειρησιακή προτεραιότητα

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας & της παραγωγικότητας του πρωτογενή τομέα

που υπηρετείται από τέσσερις βασικές κατηγορίες μέτρων του νέου ΠΑΑ:

- Σχέδια Βελτίωσης
- Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών
- Δημόσιες Επενδύσεις σε γεωργικές και δασικές υποδομές
- Βιώσιμες Δομές υποστήριξης των παραγωγών (σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλών, συμπράξεις καινοτομίας)

3^η επιχειρησιακή προτεραιότητα

Η ενίσχυση της αξίας αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων

που υπηρετείται από δύο βασικές κατηγορίες μέτρων του νέου ΠΑΑ:

- Μεταποίηση αγροτικών και δασικών προϊόντων
- Ενίσχυση της ποιότητας και εξωστρέφειας των γεωργικών προϊόντων

4^η επιχειρησιακή προτεραιότητα

Η προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

που υπηρετείται από τρεις βασικές κατηγορίες μέτρων του νέου ΠΑΑ:

- Τα **γεωργοπεριβαλλοντικά και δασικά** μέτρα
- Το μέτρο της **Βιολογικής Γεωργίας και Κτηνοτροφίας**
- Τα μέτρα **πρόληψης / αποκατάστασης ζημιών και προστασίας της γεωργικής παραγωγής και των δασών** από φυσικές καταστροφές και την κλιματική αλλαγή

5^η επιχειρησιακή προτεραιότητα

Η ενίσχυση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές

που υπηρετείται από:

- τα μέτρα και τις δράσεις του **CLLD/LEADER**
- τη δράση ενίσχυσης **ευρυζωνικών υποδομών** σε αγροτικές περιοχές
- το μέτρο της **εξισωτικής αποζημίωσης** για τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας σε ορεινές και μειονεκτικές αγροτικές περιοχές και την ενίσχυση του εισοδήματος των παραγωγών

ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

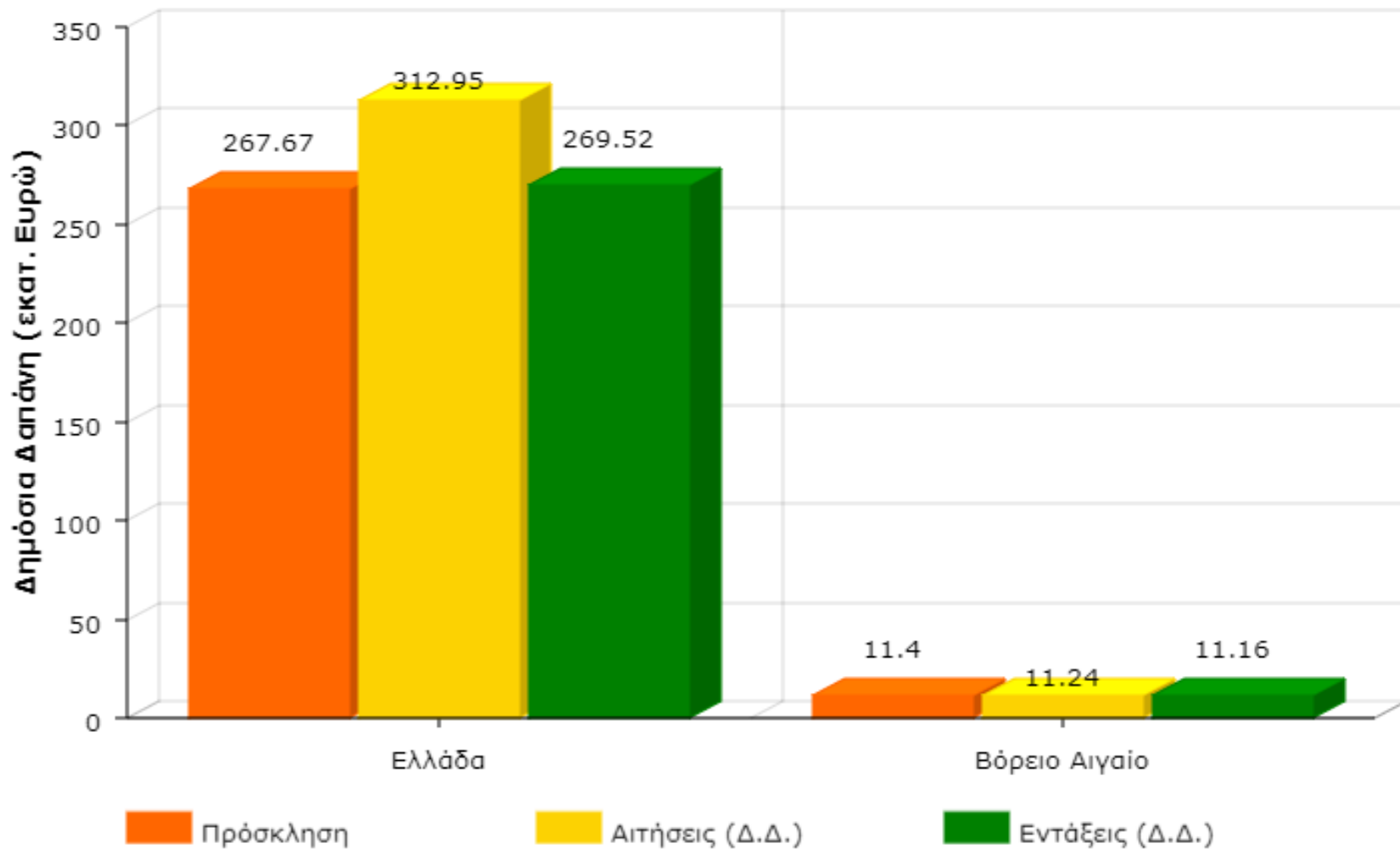
3,1 δις € διατέθηκαν σε 21 νέες Προσκλήσεις του ΠΑΑ

*Από τις πρώτες προκηρύξεις μέτρων του ΠΑΑ
η προκήρυξη του μέτρου των Νέων Γεωργών*

- ✓ με **εκχώρησή** του στις Περιφέρειες
- ✓ με πόρους που ξεπέρασαν τα **300 εκ. €** για τις δύο προσκλήσεις του
- ✓ με έγκριση **16.000** νέων ανθρώπων που θα προσδώσουν νέα δυναμική και προοπτική στην γεωργική επιχειρηματικότητα
- ✓ με διάθεση επιπλέον **70 εκ. €** για την πληρωμή των **11.000** δικαιούχων της πρόσκλησης του 2014

Νέοι Γεωργοί (1^η Πρόσκληση 2016)

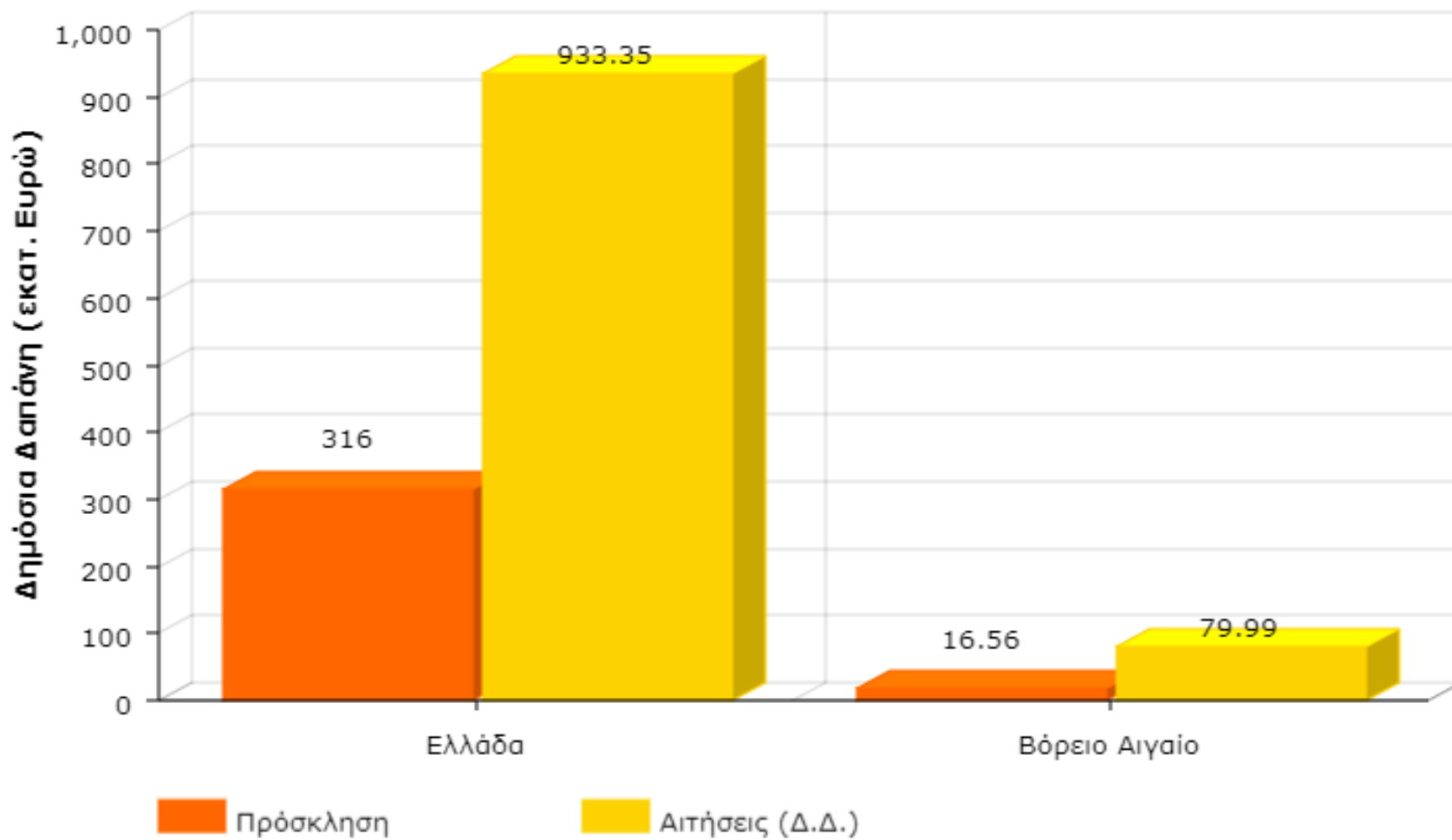
ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

Την προκήρυξη των νέων γεωργών ακολούθησαν προκηρύξεις του ΠΑΑ για μέτρα και δράσεις, όπως:

- ✓ **Κατάρτιση Νέων Γεωργών** με δύο προσκλήσεις και πόρους **12,8 εκ. €**.
- ✓ **Σχέδια Βελτίωσης** με πόρους **316 εκ. €**.
- ✓ **Μεταποίηση αγροτικών προϊόντων** για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € με πόρους **150 εκ. €**.
- ✓ **Ομάδες παραγωγών** με πόρους **25 εκ. €**.

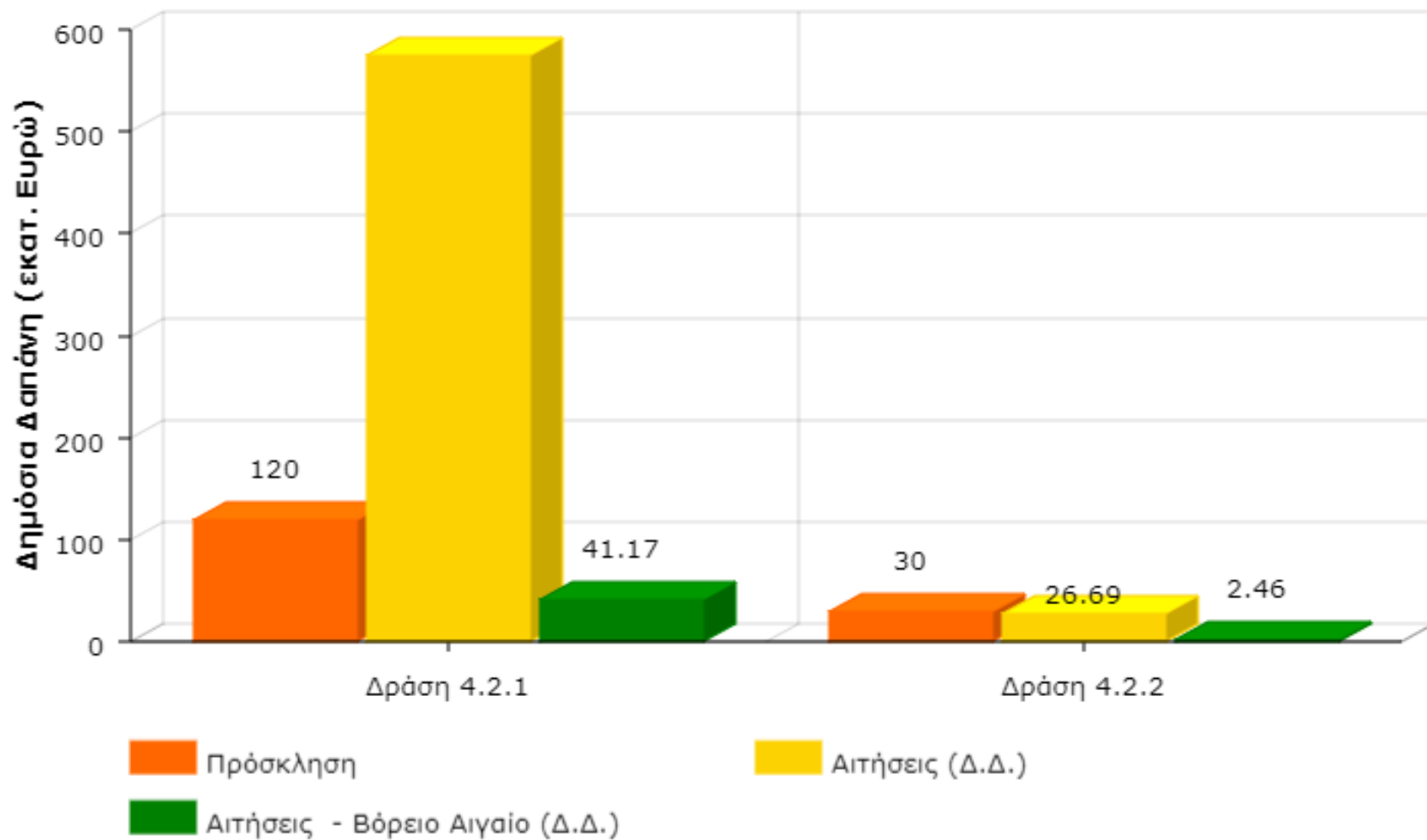

Σχέδια Βελτίωσης

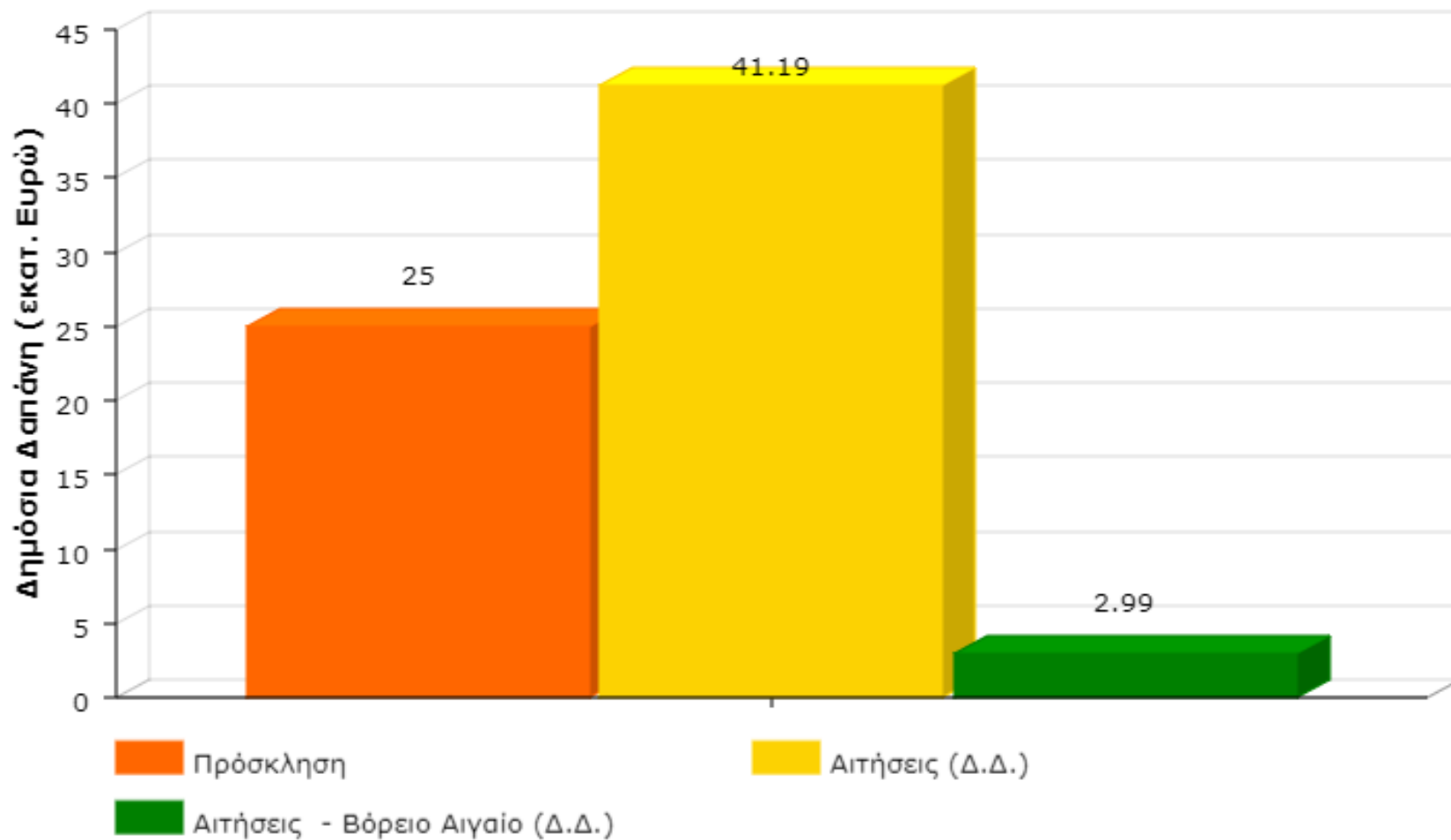

Μεταποίηση

Ομάδες Παραγωγών

ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

- ✓ Επενδύσεις αντιχαλαζικής προστασίας με πόρους **12,5 εκ. €**.
- ✓ Συνεργασία για την προώθηση της καινοτομίας με **64 εκ. €**.
- ✓ Δημόσιες επενδύσεις σε υποδομές, όπως
  - **αγροτική οδοποιία**, με πόρους **40 εκ. €**, ενώ υπερδεσμεύτηκαν διπλάσιοι πόροι για την ικανοποίηση όλων των αιτήσεων έργων,
  - **εγγειοβελτιωτικά και αρδευτικά έργα** με πόρους **180 εκ. €** για τα μεγάλα έργα, και κατανομή **120 εκ. €** στις Περιφέρειες για τα μικρότερα από 2,2 εκ. € έργα.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

- ✓ **Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία**, με πόρους **443 εκ. €**.
- ✓ **Γενετικοί Πόροι στην κτηνοτροφία** με **17 εκ. €**.
- ✓ **Μείωση της νιτρορύπανσης** με πόρους **200 εκ. €** και υπερδέσμευση της τάξης του 30%.
- ✓ **Comfusio** με δύο προσκλήσεις και πόρους **35 εκ. €** για τη μείωση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε καλλιέργειες.
- ✓ **Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες** με πόρους **15 εκ. €** για τη μείωση της χρήσης των χημικών ζιζανιοκτόνων στους ορυζώνες.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

- ✓ **Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων** με πόρους **38 εκ. €**.
- ✓ **Εξισωτική αποζημίωση** με προκηρύξεις **716 εκ. €** αθροιστικά για τα έτη 2016, 2017 και 2018, για τη στήριξη της γεωργικής δραστηριότητας στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της χώρας.
- ✓ **Δημόσιες επενδύσεις** μέσω του **LEADER**, οι οποίες προκηρύσσονται από τις ΟΤΔ σε συνέχεια της έγκρισης των τοπικών τους προγραμμάτων με πόρους **322 εκ. €**.

Ενεργοποίηση ΠΑΑ 2014-2020

Η μέχρι σήμερα **πρόοδος** του ΠΑΑ στους **34 μήνες** εφαρμογής του:

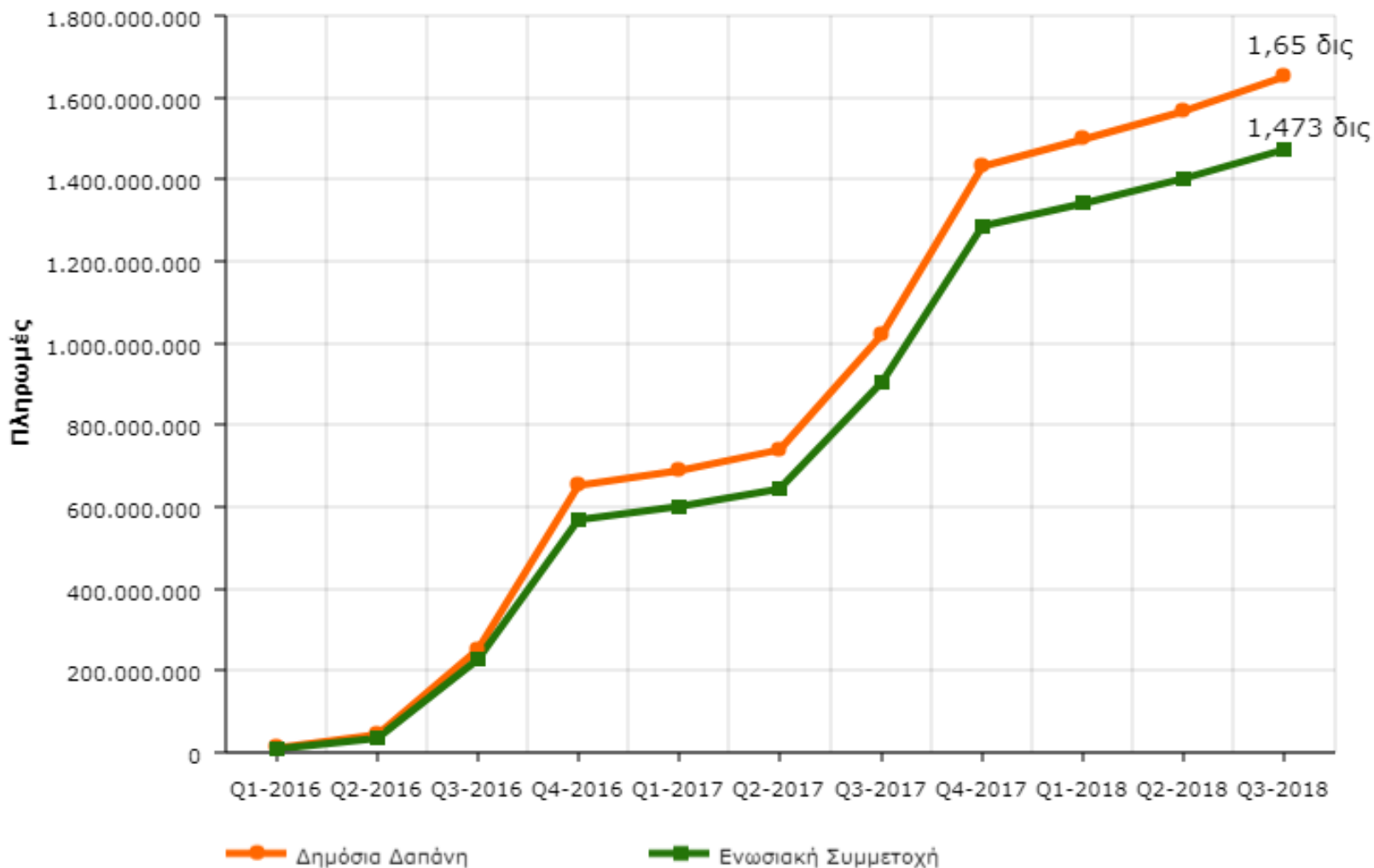
• **4,67 δις €** δεσμευμένα σε νέες προκηρύξεις και συνεχιζόμενα έργα, δηλαδή το **82,8%** της δημόσιας δαπάνης του προγράμματος.

• **1,65 δις €** δημόσια δαπάνη σε πληρωμές

• η **απορρόφηση** της κοινοτικής συμμετοχής ξεπέρασε το **37%** μαζί με την προκαταβολή.

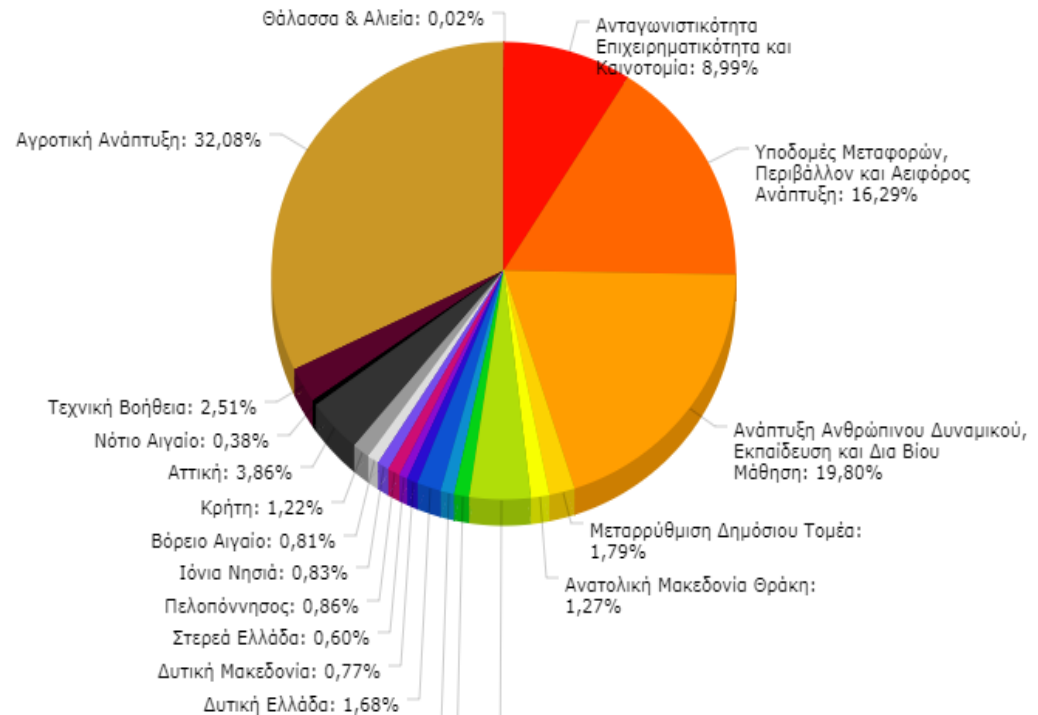
Πορεία Πληρωμών ΠΑΑ 2014-2020

Ενεργοποίηση ΠΑΑ 2014-2020

Με τις επιδόσεις αυτές:

το ΠΑΑ **υπερέκλυψε** στα δύο πρώτα έτη εφαρμογής του τον στόχο του ΕΣΠΑ, συνεισφέροντας με το **μεγαλύτερο ποσό απορρόφησης πόρων στο ΠΔΕ και κατ' επέκταση εισροής κοινοτικών πόρων στη χώρα μεταξύ των 20 επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.**

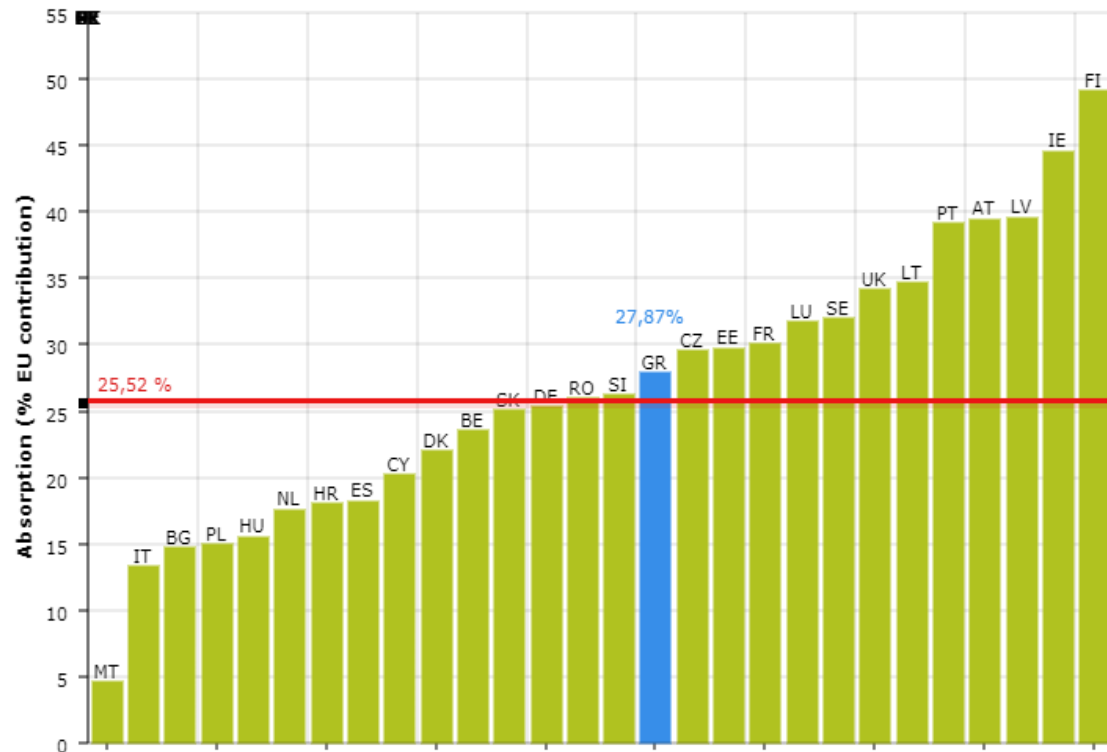

Ενεργοποίηση ΠΑΑ 2014-2020

Με τις επιδόσεις αυτές:

το ΠΑΑ στα δύο πρώτα έτη εφαρμογής του **ξεπέρασε τον κοινοτικό μέσο όρο απορρόφησης πόρων, παρ την καθυστέρηση έγκρισής του κατά ένα χρόνο σε σχέση με τα προγράμματα των λοιπών κρατών μελών.**

FINANCIAL IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMMES (EAFRD declared amount)

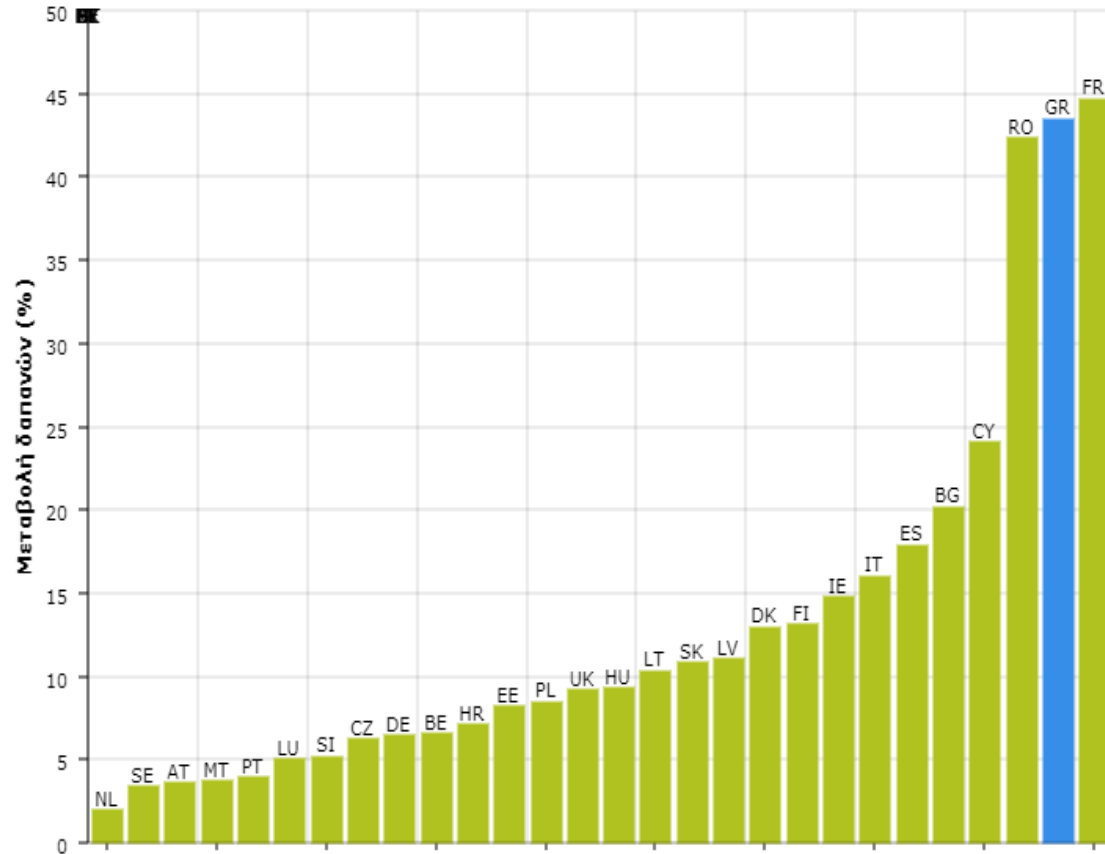

Ενεργοποίηση ΠΑΑ 2014-2020

Με τις επιδόσεις αυτές

το ΠΑΑ στα δύο πρώτα έτη εφαρμογής του είναι δεύτερο ως προς το ρυθμό αύξησης πληρωμών μεταξύ των 28 κρατών μελών της Ε.Ε.

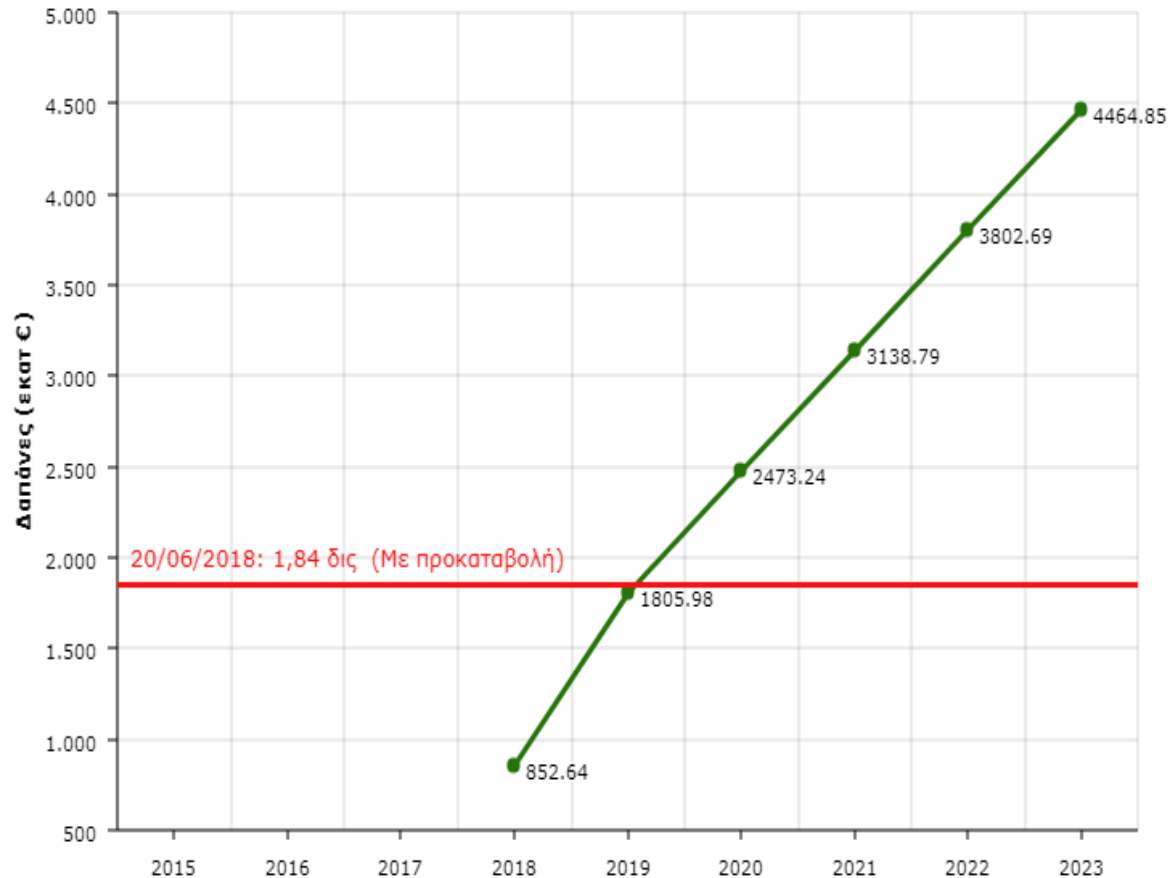
Μεταβολή δαπανών 30/06-30/09 (Βάσει RDC)

Ενεργοποίηση ΠΑΑ 2014-2020

Με τις επιδόσεις αυτές:

έχει **υπερκαλυφθεί** ήδη από το 2017 ο κανόνας n+3 για το έτος 2018, ενώ έχει καλυφθεί από φέτος και ο στόχος πληρωμών για το έτος 2019.

Το 37% των πόρων του ΠΑΑ έχει εκχωρηθεί στις

13 Περιφέρειες της χώρας,

για να υλοποιήσουν τις **χωρικές στρατηγικές** τους επιλογές στον αγροδιατροφικό τομέα μέσα από σημαντικής χρηματοδοτικής και όχι

μόνο βαρύτητας **μέτρα του ΠΑΑ**, όπως:

- ü Νέοι Γεωργοί και Σχέδια Βελτίωσης
- ü Δημόσιες Υποδομές σε Εγγειοβελτιωτικά Έργα και Αγροτική Οδοποιία
- ü CLLD/LEADER, κλπ.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

- ✓ Ανατέθηκε και ολοκληρώθηκε σε συνεργασία με την **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων** η εκπόνηση της μελέτης για τον προσδιορισμό των καταλληλότερων χρηματοδοτικών εργαλείων στήριξης των επενδύσεων του ΠΑΑ.
- ✓ Σε συνεργασία με την **ETEAN** και το **EIF** προβλέπεται εντός του 2018 η σύσταση δύο ταμείων αξιοποίησης των χρηματοδοτικών εργαλείων του ΠΑΑ.

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

✓ **Αποτελεσματικός συντονισμός και ανταπόκριση** των φορέων υλοποίησης Κεντρικής Κυβέρνησης και Περιφερειών για την **έγκαιρη** αξιολόγηση, έγκριση, υλοποίηση και πληρωμή των έργων που θα ενταχθούν στα μέτρα αρμοδιότητάς τους, όπως για παράδειγμα τα σχέδια βελτίωσης και η μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

✓ **Ολοκλήρωση των προκηρύξεων** που απομένουν με προτεραιότητα σε μέτρα, στα οποία συντρέχουν τώρα οι προϋποθέσεις ωρίμανσής τους, όπως

- οι ιδιωτικές επενδύσεις του LEADER από τις ΟΤΔ
  - οι μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις
  - το μέτρο των γεωργικών συμβουλών
    - τα δασικά από το ΥΠΕΚΑ

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

✓ **Ανάγκη να επενδύσουμε** από την τρέχουσα προγραμματική περίοδο **σοβαρά και αξιόπιστα** στα μέτρα εκείνα που θα συμβάλλουν ουσιαστικά στον **διαρθρωτικό μετασχηματισμό** του πρωτογενή μας τομέα και κυρίως στην εμπέδωση **νέας κουλτούρας και νοοτροπίας** άσκησης της γεωργικής επιχειρηματικότητας.

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

✓ **Ανάγκη τήρησης** από όλους μας των δεσμεύσεων που έχουμε αναλάβει σχετικά με την **επίτευξη των στόχων** του πλαισίου επίδοσης μέχρι την ολοκλήρωση της προγραμματικής περιόδου, το 2023, για την διασφάλιση της **επιτυχούς υλοποίησης** του επιχειρησιακού και χρηματοδοτικού μας χρονοπρογραμματισμού.

**Σας ευχαριστώ πολύ
για την προσοχή σας**